

Adhartas ann an Sgilean Litearrachd Phoilitigich

Bhon Ìre Thràth chun Cheathramh Ìre

Is e dleastanas gach neach-cleachdaidh co-dhùnadh air an adhartas sgilean a bhios buntainneach an lùib builean ionnsachaidh nan gnìomhan clas aca.

Tha Foghlam Alba den bheachd gum faod **Rannsachadh** is **Deasbad** a bhith nam prìomh sgilean nuair a tha litearrachd phoilitigeach ga teagasg.

Chaidh am frèam-obrach a leanas a dhealbhadh gus taic a thoirt do luchd-cleachdaidh a' teagasg nan sgilean **Rannsachaidh** agus **Deasbaid** ach chan eil e coileanta no àithnteil.

Bu chòir do luchd-cleachdaidh coimhead ris na frèaman-obrach adhartais anns na raointean cuspaireil aca fhèin gus co-dhùnaidhean a dhèanamh nuair a tha iad a' teagasg litearrachd phoilitigeach.

Sgil	Tràth	Ciad	Dàrna	Treas	Ceathramh
Rannsachadh	<p>Sealltainn ciamar a chleachdar stòrasan eadar-dhealaichte gus fiosrachadh inntinneach a lorg, me dealbh-camara, postair, leabhar sgeulachdan</p> <p>Taghadh stòras feumail gus rudeigin ùr ionnsachadh.</p>	<p>Tuigsinn dè a tha ceist a' faighneachd.</p> <p>Lorg is taghadh fiosrachadh eadar-dhealaichte gus ceist a fhreagairt.</p>	<p>Cruthachadh grunn cheistean sònraichte gus cuspair a rannsachadh.</p> <p>Lorg is taghadh fiosrachadh buntainneach bho raon stòrasan.</p> <p>Comharrachadh is co-dhùnadh dè na stòrasan a tha earbsach, le adhbharan air a shon.</p>	<p>Cruthachadh beachd-bharail airson pìos rannsachaidh.</p> <p>Cleachdadh raon fianais gus fiosrachadh a cheangal ri tèama no cùis.</p> <p>Comharrachadh aibheiseachadh is claon-bheachd ann an stòr no fiosrachadh.</p> <p>Comharrachadh stòran mar taic do dh'argamaid no Teòiridh.</p>	<p>Dèanamh anailis air raon fianais gus ceist a fhreagairt agus rannsachadh a dhèanamh.</p> <p>Luachadh fianais gus beachd-bharail a rannsachadh.</p> <p>Luachadh cho feumail 's a tha stòras fiosrachaidh a rèir ùghdair, ceann-latha foillseachaidh/sgriobhaidh, brìgh, adhbhar, claonadh agus aibheiseachadh.</p> <p>Luachadh fianais gus argamaid, beachd fiosrach no co-dhùnadh dearbhte a leasachadh.</p>

Sgil	Tràth	Ciad	Dàrna	Treas	Ceathramh
Rannsachadh			<p>Leughadh luath air teacs a gus fiosrachadh a thaghadh is a chlàradh bho stòras gus notaichean a <u><i>gabhail</i></u> fo chinn chuspaireil</p> <p>Ath-sgrìobhadh fiosrachadh gus notaichean a <u><i>dhèanamh</i></u> fo chinn chuspaireil.</p> <p>Geàrr-chunntas air prìomh phuingeann rannsachaidh nam faclan fhèin ann am pìos teacs cruinn.</p>		
Deasbad	<p>Tuairisgeul air tachartas</p> <p>Èisteachd ri beachdan chàich agus a' freagairt lem beachdan fhèin</p>	Leasachadh argamaid air cùis ionadail	<p>Leasachadh argamaid agus toirt seachad fianais mu chùis ionadail.</p> <p>Dèanamh coimeas eadar argamaidean air cùis ionadail.</p> <p>Òrdachadh fianais airson argamaid ann an dòigh loidsigeach.</p>	<p>Cleachdadh raon fianais gus beachd a chruthachadh.</p> <p>Comharradh is gabhail ri beachdan chàich</p> <p>Fòcas air argamaid agus adhbhar gus ùidh luchd-èisteachd a chumail.</p>	Cleachdadh raon fianais gus argamaid a leasachadh agus daoine eile iompachadh air cùis chonnsaideach.

Fianais Measaidh Litearrachd Phoilitigich

Bhon Ìre Thràth chun Cheathramh Ìre

Tèaman gam moladh	 Dèan	 Can	 Sgrìobh	 Gnìomh
Còraichean				
Saoranachd	DVDan/Filmichean/dealbhan-beò, prògraman rèidio is podcastan mu chùisean sòisealta, daoine agus coimhearsnachd ionadail	Freagairt cheistean agus toirt seachad smuaintean ann an seiseanan sgeulachd	Postairean iomairt (le prìomh theachdaireachd)	Gnìomh sam bith a sheallas com-pàirteachadh; me togail sgudail; sgioblachadh gàrraidh; riochdaire clas/buidhne; lomairt Malairt
Ionadail is Chruinneil	<i>Cruthachadh stuthan iomairt agus taisbeanaidhean/sanasan no iomairtean bhiorail son mheadhanan sòisealta</i>	<i>Faighneachd cheistean mu chùisean</i>	<i>Tìotalan son dealbhan</i>	Chothromaich/cruinneachadh carthannais /comataidh sgoile msaa
Co-obrachadh is Còmhstri	<i>Cruinneachadh, deasachadh is aithris naidheachdan airson fhoillseachaidh no craoladh mas-fhìor.</i>	Toirt seachad mìneachadh air beachdan	Toiseach/deireadh sgeòil	<i>Iomairtean gnìomha ionadail is cruinneil</i>
Cothromachd, Ceartas is Riaghladh an Lagh Gabhail Pàirt	<i>Sanasan TBh no postairean</i>	<i>Cuir ri beachd-smuaintean chàich</i>	<i>Luachadh/Luachadh Co-sgoilearan – ‘S toil leam seo airson...’ ‘Cha toil leam seo airson...’</i>	Dealbhadh is ruith latha/fèill fiosrachaidh/iomairt
	Bileagan sanasachd	Cleachdadh ceasnachadh èifeachdach /àrd-sgilean smaoineachaidh	Liostaichean gliocais/comhairle	<i>Dealbhadh is dèanamh stuth sanasachd</i>
	<i>Bileagan fiosrachaidh</i>	<i>Taisbeanadh do luchd-èisteachd</i>	<i>Litrichean/puist-d gu...</i>	<i>Dealbhadh is dèanamh stuth sanasachd</i>
	Postairean acadaimigeach	Lìbhrigeadh òraidean	Cairtean-puist gu...bho...	Taic do bhuidhnean ionadail
	<i>Taisbeanaidhean lèir-chlaistinneach</i>		<i>Leabhraichean-aithris meòrachail</i>	
		<i>Dèanamh òrain iomairt</i>	Brataich togail-fianais	<i>Obair shaor-thoileach do charthannais is eile</i>

Tèaman gam moladh	 Dèan	 Can	 Sgrìobh	 Gnìomh
Còraichean Saoranachd Ionadail is Chruinneil Co-obrachadh is Còmhstri Cothromachd, Ceartas is Riaghladh an Lagh Gabhail Pàirt	<p>Balla graffitti /modailean/obair ealain mar chonaltradh</p> <p><i>Earrainnean bhidio de dhaoine a' bruidhinn</i> Seanchas didseatach</p> <p><i>Blogaichean, wikis msaa.</i></p> <p>Grafaichean/mapaichean/grafaigean-fiosrachaidh</p>	<p>Ceistean bhon làr ann an deasbadan</p> <p><i>Eòlas air caochladh dhòighean deasbaid foirmeil is neo-foirmeil/deasbaireachd le prìomh phearsaichean</i></p> <p>Coinneamh thagraichean</p> <p><i>Meòrachadh cho-sgoilearan</i></p>	<p>Sgrìobhadh leudaichte mu... (aithisgean, altan, aistidhean, leabhraichean-latha, eachdraidh-beatha, iomraidhean-bàis, manifestothan, sgrìobhadh poileasaidh)</p> <p><i>Còmhradh/blogaichean air meadhanan sòisealta</i></p> <p>Suirbhidhean/ceisteachain/cunntasan-beachd</p> <p><i>Gabhail is dèanamh notaichean airson rannsachadh</i></p>	<p>Dealbhadh is ruith coinneamh thagraichean a bhruidhinn air cùisean sòisealta</p> <p><i>Gabhail pàirt ann an iomairt àrainneachd ionadail (me glanadh sgudail, Cidsin brot msaa.</i></p> <p>Cumail deasbad gus daoine iompachadh</p> <p><i>Ruith stèisean TBh/rèidio pàipear-naidheachd/ iris/ còmhradh air-loidhne/ seanail youtube sgoile</i></p> <p>Dèanamh shuirbhidhean/ chunntasan-beachd</p> <p><i>Ruith taghadh no comataidh-sgoile mas-fhìor</i></p> <p>Rannsachadh dhòighean-obrach agus àrd-smaoineachadh</p>